

BRANDSTICHTING

door Dr. W. F. HESSELINK,

deskundige van het ministerie van Justitie.

Spreker vertelde aan de hand van een lange serie lichtbeelden over talrijke brandstichtingen, waarvan hem in een tijdvak van bijna 40 jaren het onderzoek was opgedragen, en vond daarbij aanleiding verscheidene voor de practijk nuttige opmerkingen te maken. Het is niet doenlijk in dit verslag op alle verschillende gevallen nader in te gaan, reeds daarom niet, omdat zonder afbeeldingen de omschrijvingen veel te omslachtig zouden moeten zijn

Dank zij de projectie waren de toehoorders nu telkens onmiddellijk georiënteerd omtrent de details der afzonderlijke gevallen, waaruit duidelijk bleek, welk een belangrijke rol foto's kunnen spelen.

Spreker uitte vooral twee wensen, n.l.:

1e. dat het tijdstip van een brandmelding bij Politie en Brandweer niet meer, zoals tot dusverre nog zo vaak, met „omstreeks” zou worden aangeduid, maar zo nauwkeurig mogelijk op de minuut af; en

2e. dat bij belangrijke branden steeds iemand wordt belast met het opnemen en onmiddellijk op schrift stellen van de ter zake dienende getuigenverklaringen.

Wat het eerste betreft is vaak achteraf een nauwkeurige tijdsbepaling nodig; immers een opzettelijke brandstichting is vaak gekenmerkt door een grote felheid van het vuur in de aanvang; ter beoordeling daarvan is uiteraard een nauwkeurige tijdsbepaling van zeer groot belang.

Ten aanzien van het tweede punt is het volgens sprekers er-

varing gewenst te voorkomen dat de verklaringen zouden worden aangepast aan later bekend geworden omstandigheden.

Spreker meende, dat iedere burger het als zijn plicht moest beschouwen in bepaalde omstandigheden zijn medewerking te verlenen aan de opheldering van misdrijven, en dus zeer zeker ook de Brandweer bij eventuele opzettelijke brandstichtingen. Men zal er zich steeds bewust van moeten zijn, dat iedere bijzonderheid een bepaalde oorzaak moet hebben en dus van belang kan zijn; dat men zich daarom goed rekenschap moet geven van hetgeen men ziet.

Bij de lichtbeelden was een stilleven, bestaande uit een pendule-stel, een Bierpomp en familieportretten, welke voorwerpen waren weggestopt. Brandstichting stond vast, ook dat de man de pendule had weggedragen, blijkens de door hem daarop achtergelaten handafdruk. Toch is hij deswege niet veroordeeld, omdat de Rechter vermoedelijk rekening heeft gehouden met de mogelijkheid, dat de vrouw het vuur ontstoken had.

Een geraffineerde brandstichting met behulp van gele fosfor kon afdoende worden opgehelderd, doordat de situatie ter plaatse voldoende intact was gelaten. Bekentenis volgde.

Een leerzame herhaling van misdrijf kwam aan het licht bij het onderzoek van een brand in 1939, waarbij een grote villa in een oogwenk in volle vlam had gestaan, nadat in de beneden-étage een heftige ontploffing had plaats gehad. Opzet kon voldoende worden aangetoond, o.a. door de onnatuurlijke aard van de brand, door het afgeschroefd zijn van de kraan van een met de meter in verbinding staande gasbuis en doordat 's morgens heimelijk een grote ledige bus bleek te zijn verzonden, welke voor de aanvoer van brandbare vloeistof kon hebben gediend. Dezelfde verdachte, een meubelfabrikantje, bleek acht jaar tevoren in precies zo'n villa elders in het land precies zo'n felle brand, ook ingeleid door een hevige explosie, te hebben gehad. In beide villa's had hij een voorraad meubels gebracht.

In het laatste geval werd de man veroordeeld, niettegenstaan-

de niet kon worden aangetoond, op welke wijze na de voorbereiding de zaak tot ontvlaming was gebracht. De mogelijkheid van het gebruik van een brandende kaars was echter zo voor de hand liggend en doelmatig, dat gemakkelijk over deze lacune kon worden heengestapt.

In het eerste geval waren duidelijke aanwijzingen aanwezig, dat daar benzine per auto was aangevoerd en dat een gasbuis met een koubeitel was doorgeslagen. Volgens spreker had ook in dat geval het bewijs van opzet wel geleverd kunnen zijn, als men het onderzoek maar wat grondiger had verricht.

Met deze paar voorbeelden moge worden volstaan.